

Bedste for Købstædernes Udvikling og ikke til Skade for Landet. Det er min Overbevisning, og derfor har jeg ført det frem og skal med god Samvittighed fremdeles forsvare det.

Anton Jensen: Der var en Tid, men den ligger jo noget tilbage, da Lovgivningsarbejdet, Lovforanstaltningerne gik ud paa at løse Baandene, give Lejlighed til, at Livet kunde røre sig frit til Bedste for den store almene Befolkning. Det var i den Tid, da man stræbte at efterleve den Grundlovsbestemmelse, som den ærede Indenrigsminister nys nævnte, at alle Indskrænkninger i Næringsvirksomheden, der ikke ere til Gavn for Almenvellet, skulle hæves. Nu lader det til, at man gaar den modsatte Vej. De Lovforslag — eller i hvert Fald mange af dem, der forelægges os — gaa ud paa at stramme Baandene og indskrænke den Frihed, som tidligere Love have givet; men om andet Lovforslag kan det vel i den Grad siges, at jeg har Ret, som naar jeg tillader mig at paastaa, at dette Forslag er et meget reaktionært Lovforslag, idet det gaar ud paa at føre Udviklingen tilbage. Ved Næringsloven af 1857 løstes de strammende Baand og ophævedes Lovsvæsenet, men dette Lovforslag, som efter Regeringens Dnske skulde blive en ny Næringslov af 1894, gaar netop ud paa det modsatte, nemlig at føre os tilbage til det gamle Lovsvæsen. Det viser tydelig Bestemmelserne om tvungne Fagprøver, om Lovsforeninger og meget mere; men hvad der for mig særlig karakteriserer Lovforslaget, er det, at det fremtræder som et skarpt Angreb paa Forbrugsforeningerne. Sæe af en frifundet Næringslov og en meget liberal Fortolkning af samme have Forbrugsforeningerne udviklet sig fra en ringe Begyndelse til en Institution, som det vist indrømmes af de allerfleste har vist sig at være til stor Velsignelse for de i Samfundet smaa stillede, særlig for den mindre bemidlede Landbefolkning, men nu kommer dette Lovforslag og vil tilintetgøre Brugsforeningerne, som nu virkelig ere blevne til noget, efter vore Forhold stort i Samfundsubviklingen, hvilket er en ligefrem Følge af, at de have vist sig at være noget, der er til Gavn for Smaamanden, og netop derfor har denne Tanke vundet Hævd og

banet sig Vej. Efter at de nu ere blevne en væsentlig Faktor, vil jeg sige, i Arbejdet for de smaa stillede Vel, for deres Bestræbelser for Selvhjælp, vil man lige paa en Gang slaa dem ned; thi det er det, der vil ske, hvis dette Forslag bliver til Lov. Efter § 71 vilde nemlig alle de Brugsforeninger — saa vidt jeg har kunnet forstaa Lovforslaget — der ligge inden for Købstædernes Væbælte, altsaa inden for 1½ Mil fra Købstæderne, uden videre være færdige til at lukke efter den bestemte Frist, nemlig to Aar, og ifølge §§ 7, 8, 47 og mange flere er der i dette Lovforslag lagt saadanne Hindringer i Vejen for de øvrige Brugsforeninger, som ligge fjernede fra Købstæderne, at det vil omtrent være umuligt for dem at føre en nogenledes taalelig Tilværelse, saa at de ogsaa efter kortere eller længere Tid, ville blive nøbte til at lukke. Sagen er, at Bestemmelsen om, at det ikke skal være tilladt en Brugsforening at holde aaben Bod uden at løse Næringsbevis, gør, at en Forening, som ligger inden for 1½ Mils Afstand fra en Købstad, maa dø, simpelthen fordi den ikke kan løse Næringsbevis. I øvrigt er der noget meget dunkelt ved denne Bestemmelse i Lovforslaget om „aaben Bod“, som næsten ikke er til at forstaa, og det skulde meget glæde mig, og vilde vistnok interessere mange, baade her i Salen og udenfor, hvor Forslaget jo har vakt betydelig Interesse, om den højtærede Minister vilde nærmere forklare os, hvad det Udtryk „aaben Bod“ vil sige. Jeg tænkte mig, at det skulde forstaaes saaledes, at den Forening, som handlede med udenforstaaende, med Ikke-Medlemmer, holdt „aaben Bod“, og at det modsatte, altsaa ikke-aaben Bod eller lukket Bod, skulde gælde de Foreninger, som holde sig til at uddele Varer til Medlemmer alene. Men det synes ikke at stemme overens med, hvad der staar i Loven paa flere Steder, f. Eks. § 47. Der er Tale om Brugsforeninger og Andels- eller lignende Foreninger, som indløbe eller frembringe Varer for at afsætte eller fordele dem mellem Foreningens Medlemmer, og om dem staar der, at de „for saa vidt de ikke drive Virksomhed fra aaben Bod eller lignende Forretningslokale“, ere pligtige at aflægge Regnskab o. s. v. Heraf fremgaar altsaa, at der er Foreninger, som kun have i Sinde at fordele Varer til deres